

DR. POHL ÁRPÁD

Az új tisztképzés – a logisztikus megoldás**The new officers training – the logistical solution****Absztrakt**

A tisztképzés Magyarországon 2011 után átalakult. Az új közszolgálati életpálya, a Magyar Honvédség humán stratégiájának tervezett kialakítása és a katonai szakmai követelmények változása miatt új alapképzési szakok indítására került sor. A logisztikai tisztek képzésében ez azt jelentette, hogy a logisztikai szakterületek többségét egyetlen képzési programban kellett egyesíteni. A cikk a szerző által elvégzett elemzés alapján ennek folyamatát és az új Katonai Logisztika alapképzési szak lehetséges előnyeit mutatja be.

Abstract

After 2011 the officers training in Hungary has been changed. Due to the public service carrier, the planned Human Strategy of the Hungarian Defence Forces and the change in the professional requirements, new bachelor programs have been started. In the field of training of logistic officers it means that most of the logistic professional fields had to be combined into one training program. On the basis of the author's analysis the article introduces this process and the possible advantages of the new Military logistics bachelor program.

A MAI LOGISZTIKAI TISZTKÉPZÉS GYÖKEREI

A Magyar Honvédségben az elmúlt évben megtörtént az új tisztképzés elemzése és a tisztképzés „finomhangolása”. A munka elvégzésére több munkacsoport alakult és számos konferenciára is sor került. A logisztikusok az MH Logisztikai Központ szervezésében 2014. szeptember 9-én külön is szerveztek egy konferenciát, ahol a tárca humánpolitikai alapelveitől kezdve, a tisztképzés vezetőinek véleményén keresztül a fiatal tisztek tapasztalatai is elhangzottak.

Annak ellenére, hogy az elmúlt évben az új szakok csak a képzés 2-3. félévében tartottak, ami azt jelenti, hogy az alapkiképzés után csak a közös és az alapozó tantárgyak oktatása történt meg, így messzemenő következtetések még nem vonhatók le, mindenképpen hasznosnak tekinthető az elvégzett munka. Az a tény, hogy az egész honvédség foglalkozott a tisztképzés szerkezetével és tartalmával, számunkra is lehetőséget teremtett arra, hogy a helyenként előforduló tájékoztatlanságot felszámoljuk és

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

a szakmai elkötelezettségből fakadó, de megalapozatlan aggodalmakat megcáfoljuk. A logisztikai képzések tekintetében erre nem csupán az elrendelt és összehívott egyeztetéseket, munkaértekezleteket használtuk fel, hanem a Katonai logisztika időserű kérdései című szakmai-tudományos konferencián egy plenáris előadás keretében is megtörtént a teljes logisztikai vezető állomány tájékoztatása.

Az új Katonai műveleti logisztika mesterképzési szak a képzés tartalmát tekintve kevésbé különbözik az előd Katonai logisztikai mesterképzési szaktól, mint ahogyan ez az alapszaknál megfigyelhető, ezért jelen írásomban csak az alapképzéssel foglalkozom.

Ha visszatekintünk a nemzeti tisztképzés történetére, akkor láthatjuk, hogy az mindig a magyar haderő adott szervezetének, feladatrendszerének megfelelő struktúrában működött, amit természetesen az adott időszak politikai vezetése határozott meg. 2010-11-ben megkezdődött a katonai felsőoktatás átalakítása, aminek célja az volt, hogy a korábbi polgári képzési hangsúlyeltolódás megszűnjék, az erőforrások a katonai felkészítésre koncentrálódjanak és a képzés struktúrája feleljen meg a Magyar Honvédség kialakulóban lévő humán stratégiájának.

A logisztikai szakterületek részére történő tisztképzés évtizedekig nem működött egységes rendszerben azon egyszerű oknál fogva, hogy egységes logisztikai támogatási rendszer sem létezett. A rendszerváltás előtt ez a képzés főként azt a követelményt célozta meg, hogy a speciális ágazati területeken legyenek meg azok a specialisták, akik minden részletre kiterjedően ismerik az adott szakágat. Ha egy hadtáp példát veszünk, akkor ez azt jelentette, hogy az ételmezési ellátó, a ruházati ellátó és az üzemanyag-ellátó végzettségű tisztek ezen szakágakat magabiztosan uralták, azonban az átjárhatóság nem volt meg. A többi szakágból csak minimális ismeretek oktatása történt, így mindenki ragaszkodott az eredeti szakmájához. A nagy létszámú Magyar Néphadsereg ezt a rendszert el is bírta, de az igazsághoz hozzátartozik, hogy a tervezési, vezetési feladatok támogatására már ekkor is szükség volt hadtáp tervező-szervező tisztekre, akik már a szakágak közötti integrált feladatok koordinálására is képesek voltak.

Az új logisztikai alapképzési szaknál sokszor csodálkoznak azon, hogy itt a szakmán túl vezető- és parancsnokképzés is történik, de az idősebb generáció nagyon jól tudja, hogy például a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola Hadtáp szakán belül működött egy ellátó-szállító ágazat (ma specializációnak neveznénk), ahol az első két év általános hadtáp felkészítése után ellátó- és szállítószázad-parancsnokok képzése folyt. A haditechnikai szakágaknál szintén megtalálható volt a szakmai, mérnöki képzés mellett a parancsnoki felkészítés is. A szakmai és a parancsnoki felkészítés kettőssége tehát folyamatosan jelen volt a haditechnikai, a közlekedési és a hadtáp szakterületekhez tartozó szakokon, így a mostani képzés kialakításánál sem a nulláról kellett indulni. Ez a szemlélet az új, integrált logisztikai vezetőképzés kialakításánál is sokat segített a kidolgozóknak.

Az anyagi-technikai integráció fejlődése, a haderő folyamatos átalakulása, a feladatrendszer változása megkövetelte, hogy a tisztképzés is folyamatosan térjen át a szűk specialista képzésről egy általánosabb felkészítés felé. Ez a hadtáp tisztek felkészítésében azt jelentette, hogy az ágazati képzés helyett hadtáp képzésre térünk át,

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

ami a 2006-ban létesített Katonai gazdálkodási alapképzési szakon valósult meg. Ezt a képzési programot sikerült úgy kidolgozni, hogy a korábbi Pénzügyi szak és Hadtáp szak integrálásával megmaradt a közigazgatás-képzés. Hasonló átalakuláson ment át a haditechnikai szakterület is, ahol a korábbi Gépészmérnöki, Közlekedésmérnöki, Villasmérnöki és Informatikai mérnöki szakok összevonásából létrejött a Had- és biztonságtechnikai mérnök alapképzési szak.

Természetesen naivitás lenne azt gondolni, hogy ezen képzések létrejöttében csakis a katonai szakmai érdekek játszottak szerepet. Igen erős kényszert jelentett a magyar felsőoktatás átalakulása, a követelmények állandó emelkedése, amivel az egyre csökkenő megrendelésekkel bíró katonai felsőoktatás már nem tudott lépést tartani.

A tisztképzést folytató intézményeket sem kerülte el a bevétel termelésének kényszere, ami mintegy másfél évtized alatt olyan hangsúlyeltolódásokhoz vezetett, ami már nehezen volt kezelhető.

A csapatélet realitásaiból kiindulva rá kellett jönnünk, hogy a logisztikai felkészítéseknél nem elegendő a szakasz- és századparancsnoki beosztásokból kiindulni, mivel a fiatal logisztikusok gyakran az avatás után 1-2 éven belül, minden átmenet és közbülső lépcsőfok nélkül a szakaszparancsnoki beosztásból már egység-, magasabbegység-szintű szakági beosztásban találják magukat. Ebből számunkra az következik, hogy nem tekinthetünk el attól a korábbi gyakorlattól, amikor ezen szinteknek megfelelő ismereteket is oktattunk. Ez is azt igazolja, hogy a logisztikai szakterületekhez csak nehezen illeszthető egy egységes fegyvernemi előmeneteli rend vagy életpálya.

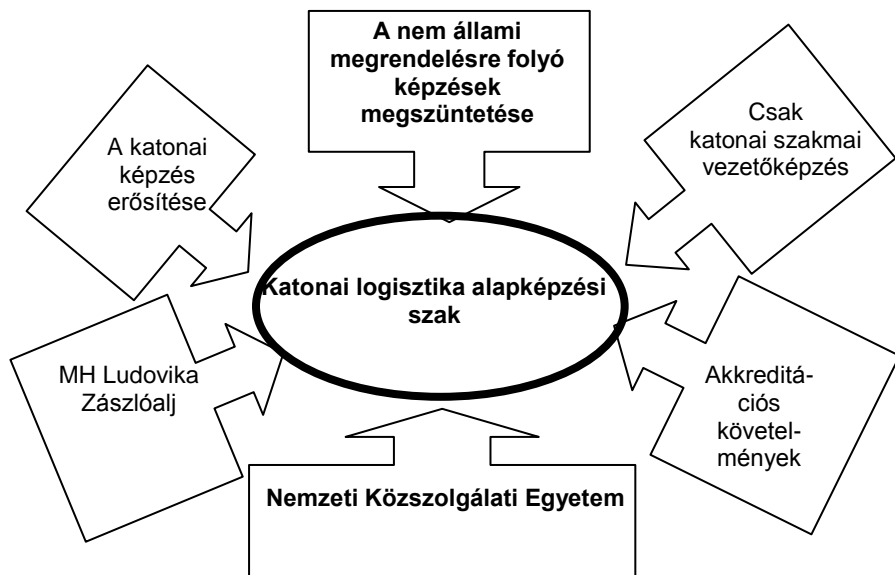
Az új logisztikai alapképzési szak előkészítése valójában már 2011-ben megkezdődött, amikor a megrendelői igényeknek megfelelően úgy módosítottuk a tanterveket, hogy a gyakorlati felkészítés aránya növekedjék. A Szakfejlesztési Fórumok munkájába bevontuk a csapatok és a Magyar Honvédség logisztikai vezetőit. Az elvégzett munka eredményeképpen például a Katonai gazdálkodási szakon megjelent a Magyar Honvédség Béketámogató Kiképző Központjában végrehajtott 30 órás békeművelési, továbbá a MARS Szimulációs Rendszer támogatásával végrehajtott szakharcászati felkészítés. Természetesen évente ismétlődően zárógyakorlatként levezettük az angol nyelvű, többnemzeti FOURLOG Logisztikai Kiképzést.

A LOGISZTIKAI TISZTKÉPZÉS KERETFELTÉTELEI

2010-ben döntés született arról, hogy a nemzeti tisztképzést új alapokra kell helyezni (1. sz. ábra). A döntés értelmében egy teljesen új humán stratégia kialakítására kerül sor, amely már a közszolgálati életpályára is felkészít.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

1. sz. ábra: Az új tisztképzés környezete
(Forrás: saját szerkesztés)

Az MH Ludovika Zászlóalj megalakításával végre létrejöttek a honvéd tisztjelöltek katonai szocializációjának szervezeti keretei. Azért használtam a „végre” kifejezést, mert ezzel az a mintegy két évtizede húzódó útkeresés ért véget, amely a szocializáció megoldására irányult. Gondoljunk csak bele, mennyi vita folyt a témáról és hányszor mondták az öreg katonák, hogy a legjobb szocializációs folyamat, ha a tisztjelölt katonaként tanul az egyetemen.

Új elemként jelentkezett, hogy a Magyar Honvédségben átalakul az előmeneteli rendszer és ennek keretében a specialistákat szerződéses katonaként, a polgári egyetemekről kívánják behozni. A tisztképzés csak és kizárólag vezetőket kell, hogy képezzen és ebbe a sorba fog tartozni a logisztikai alap- és mesterképzési szak is. A polgári képzéseket fel kellett számolni, a kapacitásokat a katonai képzésre kell összpontosítani. Az új szakok kialakításánál nagy nehézségek és viták árán sikerült kialakítani az újonnan induló képzési programokat. A problémát az jelentette, hogy teljesen újra kellett gondolni azokat a területeket, amelyek részére tisztképzést folytattunk. Nem volt egyszerű feladat megtalálni azokat a kompromisszumokat, amelyek már teljesítik az új

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

elvárásokat, ugyanakkor továbbra is biztosítják a fegyvernemek és szakcsapatok tisztí utánpótlását.

Végül három-három alap- és mesterképzési szakra történt javaslat, amit utána el is fogadtak: Katonai vezető, Katonai üzemeltetés, Katonai logisztika alapképzési és Katonai vezető, Katonai üzemeltetés, Katonai műveleti logisztika mesterképzési szakok.

A fenti képzési struktúra azt is eredményezte, hogy egy olyan integrált logisztikai képzés alakult ki, amely már megfelel a logisztikai támogatás doktrinális alapjainak. A Katonai logisztika alapképzési szakon a repülőműszaki felkészítés kivételével valamennyi logisztikai képzés egységes rendszerben fog történni.

A képzés szerkezetének megváltozása mellett alapvetően átalakultak a szervezeti keretek.

A kormányzati döntést követően az Országgyűlés törvényt alkotott a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (továbbiakban NKE) létrehozásáról.¹ Az új egyetem szükségességét a törvény az alábbiakkal indokolja: *„Az Országgyűlés felismerve, hogy a közszolgálaton belül a polgári közigazgatás, a rendvédelem, a honvédelem és a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományában a hivatástudat és a szakértelem erősítése összehangolt és tervezett utánpótlásképzést tesz szükségessé, továbbá a pályaelhagyás helyett a társadalom számára hatékony munkavégzés biztosítására a közszolgálati életpályamodell támogató továbbképzési rendszert kell működtetni, a közszolgálati felsőfokú szakemberképzést egységes intézményi alapokra kívánja helyezni.”*²

A közszolgálati képzés nem áll messze a magyar tisztképzés történelmi hagyományaitól. Az 1808. évi VII. törvénycikk a „katonai Ludovika-akadémia” létesítéséről a magyar nemzeti tisztképzés céljaként azt határozza meg, hogy *„Ez akadémiának főcélja leend, hogy benne a magyar ifjuság azon tudományokra oktattassék és oly nevelést nyerjen, melyek által ugy a rendes hadseregben, mint fölkelés alkalmával is a haza hasznos szolgálatára alkalmassá és képessé legyen. Szabad lesz azonban a benne nevelt ifjaknak állami szolgálatba is lépniök, hol érdemeik szerint kellő tekintet lesz rájuk.”*³ A törvény a képzés tartalmának meghatározásánál egyértelműen szabályozza, hogy *„A tanulmányi rendszer a katonai akadémiában olyan legyen, hogy benne azon tantárgyak és tanulmányok adassanak elő, melyek az ifjuságot mind a két életpályára, különösbben mégis a katonaira képezik.”*⁴

¹ 2011. évi XXXVI. törvény a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásáról, Magyar Közlöny 2011. évi 33. szám, 2011. március 28., pp. 5664-5667

² 2011. évi XXXVI. törvény a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásáról, Magyar Közlöny 2011. évi 33. szám, 2011. március 28., p. 5664

³ 1808. évi VII. törvénycikk a „katonai Ludovika-akadémia” létesítéséről 4. § <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=5066>, letöltés ideje 2015.01.12.

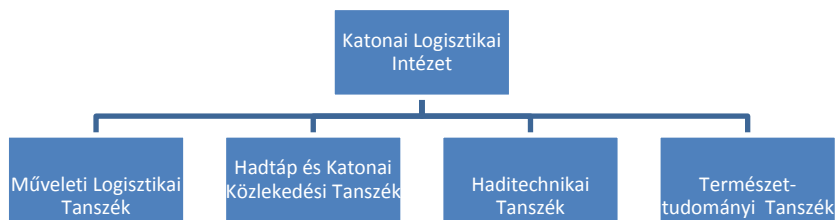
⁴ 1808. évi VII. törvénycikk a „katonai Ludovika-akadémia” létesítéséről 5. § <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=5066>, letöltés ideje 2015.01.12.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

Az NKE képzési kínálatában valamennyi alapképzési szakon, így a Katonai logisztikain is megjelenik az Egyetemi Közös Modul (továbbiakban EKM), a maga 30 kreditértékű⁵ tananyagával. Ez a 14 tantárgyból és egy közszolgálati gyakorlatból álló tantárgycsoport lehetővé teszi azon közös közszolgálati alapismeretek elsajátítását, amelyek a köz szolgálatában álló rendvédelmi és fegyveres szervek, valamint a közigazgatás és az államigazgatás köztisztviselőinek, kormánytisztviselőinek a közszolgálati életpályája megkezdéséhez és a hivatásrendek közötti későbbi átjárhatóságához szükségesek. Ezen ismeretanyag egyben azt is biztosítani hivatott, hogy a köz szolgálatában állók valamennyien megértsék egymást, átlássák a más testületek működését, felépítését, funkcióit, ezáltal váljanak képessé a jelenleginél magasabb szintű együttműködésre mind a normál hétköznapokon, mind a különleges jogrend viszonyai között. A tisztképzés ebbe az irányba történő kiszélesítése különösen fontos a katonai logisztikusok számára, mivel a támogatási feladatok szervezése során, legyen az bármilyen hazai katonai művelet, a közigazgatási és rendvédelmi szervekkel való szoros együttműködés és koordináció nélkül a katonai logisztika sem képes feladatának megfelelni.

Az előzőekben bemutatott szakstruktúra egyben azt is lehetővé tette, hogy az új egyetemen a képzési feladatoknak teljesen megfelelő szervezetek jöjjenek létre. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon (HHK) ennek megfelelően a logisztikai képzések a Katonai Logisztikai Intézet (KLI) hatáskörébe kerültek (2. sz. ábra).

2. sz. ábra A Katonai Logisztikai Intézet szervezete

(Forrás: saját szerkesztés)

⁵ Kredit: a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége. Kifejezi az adott tantárgy követelményeinek teljesítéséhez szükséges becsült időt. Egy kredit 30 tanulmányi munkaóra, amibe beleszámít az előadásokon, a szemináriumokon, a gyakorlatokon töltött idő, továbbá az otthoni felkészülés.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

A KATONAI LOGISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK

A Katonai logisztika alapképzési szak kidolgozása során olyan „történelmi” gátakat kellett leküzdenünk, amelyekre korábban nem is gondoltunk. Néhány évvel ezelőtt elképzelhetetlen lett volna, hogy egy szakon tanuljon a hadtáp, a közlekedési és a haditechnikai szakterület honvéd tisztjelöltje, mivel a közigazgatás-, és a mérnökképzést lehetetlen lett volna egy szakba összevonni. A „katonai logisztikai vezető” végzettség alapkövetelménye azonban lehetővé tette számunkra, hogy egy közös képzési programot indítsunk.

Az új tisztképzés keretei természetesen ránk is vonatkoztak. A magyar tisztképzés valamennyi szakját érintette, hogy az alapképzésnek nyolc félévből kell állnia, az alapkiképzés a tanterv részeként bekerült a képzésbe és a közszolgálati életpályára történő felkészítés érdekében ki kellett dolgozni a 30 kreditet tartalmazó EKM-et. Ez azt jelenti, hogy a korábbi hét szemeszteres képzés ugyan nyolcra bővült, azonban az alapkiképzés és az EKM egy-egy félévet lefoglal, tehát a konkrét katonai szakmai felkészítésre a korábbi hét félév helyett csak hat marad. Ma már kevesen emlékeznek arra az egyértelmű követelményre, mely szerint a képzésnek 6+2 félévesnek kell lennie, amiből a konkrét szakmai felkészítés az utolsó két szemeszterben történne. Ez azt jelentette volna, hogy a honvéd tisztjelölt egy teljes és egy csonka félévet tudott volna készülni a konkrét szakmájára, mivel az utolsó szemeszter már tartalmazza az egyhónapos csapatgyakorlatot és a szakdolgozat elkészítését. Ebben az esetben a szakmai felkészítés korábbi színvonala nem lett volna tartható, így más megoldást kellett keresni. Először három félévre, majd az orientációs szemeszter elfogadtatásával végül is négy félévre nőhetett a konkrét katonai szakmai képzés. Természetesen ennek előfeltétele, hogy a jövőben már minimum két évre előre meg kell adni az egyes szakterületek utánpótlás igényét.

A Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar vezetése döntött arról is, hogy a korábbi csak levelező rendszerű kétéves mesterképzések megszűnnek és az új szakok csak nappali formában, két szemeszter időtartamban fognak működni.

A szak kidolgozásnál át kellett lépni a saját árnyékunkat. Gondoljunk bele, hogy a gazdálkodó, ellátásszervező hadtáptisztet, a szállításszervező közlekedési tisztet és az üzembentartó fegyverzettechnikai, valamint páncélos és gépjármű-technikai tisztet kellett egy alapképzési szakba összehozni. Az összesben a közös vonás, hogy valamennyien szakaszparancsnoki felkészítésen is átesnek, tehát azonosan épülhet fel a szakmák között a vezetői és a műveleti felkészítés.

Természetesen minden szakmai tanszék a maga alapozó tantárgyait szerette volna túlsúlyban látni. Az egészséges kompromisszumok végül úgy születtek meg, hogy az általános katonai és a katonai logisztikai szakmai alapozás egységes rendszerbe került. Azt nyilván senki nem vonja kétségbe, hogy szerencsés dolog, ha a hadtápos is

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

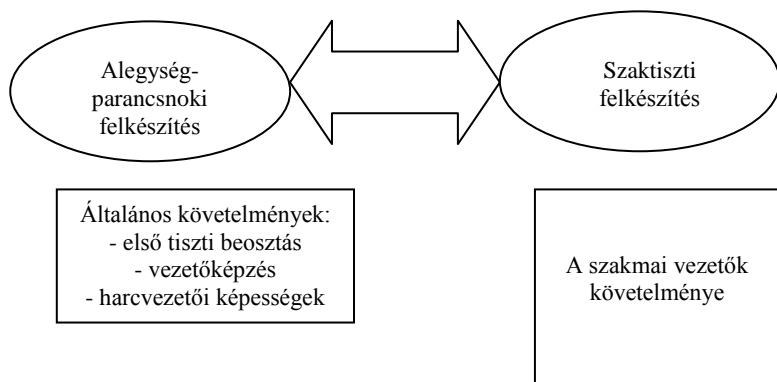
2014. VII. évfolyam 4. szám

rendelkezik haditechnikai ismeretekkel és a technikus elsajátít bizonyos katonai gazdálkodási ismeretet.

A logisztikai tisztképzésben a szaktiszt felkészítés mellett mindig is problémát jelentett a parancsnoki, vezetői készségek kialakítása. Az új alapképzési szakon a korábbinál lényegesen nagyobb súllyal kellett megjelenniük a vezetőképés témaköreinek és a polgári ismeretek oktatása a szükséges alapozó ismeretekre csökkent. A logisztikai tisztképzés vezetői felismerték, hogy a parancsnoki képzés mellett a korábbival megegyező logisztikai szakmai ismeretek elsajátítására van szükség. A szakmai tanszékek közötti vita eredményeképpen kialakult az a szakmai álláspont, amely szerint meg kell őrizni a korábbi katonai szakmai ismeretek arányát olyan formában, hogy a vezetőképés is megvalósulhasson. Az nyilvánvaló volt, hogy a 3. számú ábrán bemutatott ellentmondást valamilyen formában fel kell oldani.

Az új szak kidolgozásánál ennek az ellentmondásnak a feloldása jelentette a legnagyobb nehézséget. Az integrált logisztikai alapképzés azonban azt is lehetővé tette számunkra, hogy megkeressük az képzési programban a szinergia lehetőségeit.

A logisztikai alegység-parancsnokok és valamennyi szaktiszt számára azonosak a parancsnoki, vezetői és a műveleti követelmények. Ennek alapján célként tűztük ki a műveleti felkészítés egységes rendszerben történő végrehajtását.

3. sz. ábra: A logisztikai tisztképzés „örök” ellentmondása
(Forrás: saját szerkesztés)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

Enhez kiindulási alapként a kifutó Katonai gazdálkodási tantervet vettük figyelembe. Az ott folyó többnemzeti logisztikai képzési program és a békeművelati felkészítés bekerült az új alapszak tantervébe. A logisztikai specializációk tisztjelöltjei számára egységes rendben, összevontan, csapatbázison és terepen, a 6-7. félévben 30-30 órás blokkosított szakharcászati foglalkozásokat állítottunk be.

A felsőoktatásban egy szakkal szembeni elvárásokat a Képzési és Kimeneti Követelmény (továbbiakban KKK) határozza meg. A logisztikai alap- és mesterképzési szakok KKK-ja 2014. tavaszán jelent meg.⁶ Az új szabályozás szerint a tisztképzés a közigazgatási, rendészeti és katonai képzési területhez, azon belül a honvédelmi és katonai képzési ághoz tartozik.

A KKK konkrétan tartalmazza azokat az elvárásokat, amelyeket a képzés során teljesíteni kell és egyértelműen rögzíti a képzési célokat. A Katonai logisztika alapképzési szakon a képzés célja: *„A Magyar Honvédség számára olyan, harcászati szintű katonai logisztikai vezetők (honvédtisztek) képzése, akik a megszerzett általános- és speciális katonai ismeretek birtokában képesek a logisztikai szakalegységek vezetésére, harcászati szintű logisztikai támogatási (anyagellátási, közlekedési és fenntartási) folyamatok tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére, nemzeti és többnemzeti környezetben, békeidőszakban, válságkezelő-, katasztrófa elhárítási-, békétámogatási- és háborús műveletekben egyaránt. Mindezekben túl kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek, a továbbképző tanfolyamok ismeretanyagával kiegészítve a képzés második ciklusban történő folytatásához. A képzés egésze felkészít a közzszolgálati életpályára.”⁷*

A fenti célok elérése esetén a szakon végzett tisztek *„alkalmasak:*

- *a közzszolgálat más területeivel való együttműködésre;*
- *a logisztikai alegységek vezetésére;*
- *a harcászati szintű törzsekben szakmai feladatok ellátására, logisztikai döntések előkészítésére;*
- *a választott specializációjuknak megfelelő szaktiszti beosztások ellátására; a hazai és nemzetközi környezetben a harcászati szintű anyagellátási, katonai közlekedési üzemfenntartási feladatok vezetésére békében és a békétől eltérő helyzetekben egyaránt;*

⁶ 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről, Magyar Közlöny, 2014. évi 61. szám, 2014. április 30. (Az 1/2015. (I. 14.) MvM rendelet A közigazgatási, a rendészeti, a katonai, a nemzetbiztonsági, valamint a nemzetközi és európai közzszolgálati felsőoktatás alap- és mesterképzési szakjainak meghatározásáról, e szakok képzési és kimeneti követelményeiről, valamint az alapképzés képzési ágairól, Magyar Közlöny, 2015. évi, 1. szám, 2014. január 14., pp. 2-64; a 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet Katonai logisztika alapképzési szakra vonatkozó részét nem módosította.)

⁷ 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről, Magyar Közlöny, 2014. évi 61. szám, 2014. április 30., p. 9166

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

- a megszerzett elméleti tudás alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a probléma megoldó technikák használatára;
- a logisztikai alegységek, a logisztikai folyamatok tervezéséhez, szervezéséhez, irányításához és ellenőrzéséhez szükséges okmányok, dokumentumok kidolgozására, valamint vezetésére.”⁸

A KKK-ban meghatározott követelmények azt igazolják, hogy a megrendelői oldalról egyértelmű elvárás a logisztikai szakmai képzés és az alegység-parancsnoki felkészítés összehangolt végrehajtása, tehát szó sincs arról, hogy a szakmai kompetenciák akár a legkisebb csorbát is szenvedhetnék.

Az új katonai logisztikai vezetőképzéssel kapcsolatban felmerült kételyek, a szakmai képzést féltő kérdések miatt megvizsgáltuk a korábbi logisztikai szakokon és az új képzési programban a szakmai felkészítésre fordított időt és a tananyag kreditértékét (1. sz. táblázat).

A táblázat adatai azt bizonyítják, hogy az új és a kifutó szakokon a szakmai óraszám csaknem azonos, a tananyag kreditértéke pedig jóval meghaladja a korábbi szakmai tantárgyak kreditértékét, ami a szakmai képzés arányának növekedését mutatja. Különösen szembeűnő a katonai közlekedési specializáció, amelynek szakmai tartalma messze meghaladja a korábbit. A csapatgyakorlatok rendszerét úgy alakítottuk ki, hogy azok tegyék lehetővé a már megszerzett szakmai elméleti ismeretek begyakorlását.

	Katonai logisztika alapszak (új) (kreditérték/kontaktóra)		Katonai gazdálkodási és Had- és biztonságtechnikai mérnök (kifutó) alapszakok	
1.	Katonai logisztika alap-képzési szak, hadtáp specializáció	141/1675	Katonai gazdálkodás alapképzési szak, hadtáp szakirány	118/1605
2.	Katonai logisztika alapképzési szak, katonai közlekedési specializáció	141/1635	Had- és biztonságtechnikai mérnök alapképzési szak, műszaki, katasztrófavédelmi és közlekedési szakirány. közlekedési specializáció	93/1203
3.	Katonai logisztika alapképzési szak, haditechnikai specializáció	141/1645	Had- és biztonságtechnikai mérnök alapképzési szak, haditechnikai szakirány	136/1668

1. sz. táblázat: A katonai szakmai felkészítés aránya a kifutó és az új szakokon
(Forrás: saját szerkesztés)

⁸ 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről, Magyar Közlöny, 2014. évi 61. szám, 2014. április 30., p. 9167

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

Ennek érdekében a 6-7. félévben két-két hetet, az utolsó szemeszterben pedig az első tiszti beosztásra való felkészülés érdekében négy hét időtartamban, lehetőleg a tervezett beosztásban gyakorolhat a honvéd tisztjelölt. Ahhoz sem férhet kétség, hogy egy javító-, egy szállító-, vagy egy ellátószakasz-parancsnoknak azonos szintű kiképzés-módszertani, általános katonai és műveleti ismeretekkel kell rendelkeznie. Az új szak egyik kiemelt célja, hogy a korábban a hadtáp specializáción kialakult műveleti és nemzetközi felkészítési rendszert kiterjesszük a többi specializációra is, így az egyetemről kikerülő logisztikai tisztek azonos szintű műveleti és missziós felkészültséggel fognak rendelkezni.

ÖSSZEFOGLALÁS

A tisztképzés átalakítása a logisztikai képzéseket is érintette és jó alkalmat teremtett arra, hogy a korábbi képzési programokat felülvizsgáljuk, az új szakok szakmai tartalmát aktualizáljuk, fejlesszük. Tartalmi szempontból az alapképzésben történt mélyreható változás, mivel itt a korábbi mérnök és közgazdász szakokból kellett egy egységes katonai logisztika vezetőképzést kialakítani úgy, hogy a katonai szakmai ismeretek ne csökkenjenek. Az új alapszak kidolgozásának ez volt az egyik legfontosabb, általunk felállított alapvetése. Az alegység-parancsnoki és a szakmai képzés összhangjának megteremtése ugyancsak alapvető fontosságú volt.

A logisztikai tisztképzésről ma elmondható, hogy mind a hazai, mind a külföldi szolgálat-teljesítéshez biztosítja mindazon ismereteket, amelyek az eredményes munkához szükségesek. Az új szakon ezt az eredményt tekintettük kiindulási alapnak és igyekeztünk megtalálni azokat az integrált logisztikai képzésben rejlő tartalékokat, amelyeknek mozgósítása az egységes intézeti szervezetben lehetővé vált. A logisztikai tisztképzésnek mindig is erőssége volt a szakmai vezetőkkel és szervezetekkel való kiváló együttműködés. A gyakorlatorientált képzés fenntartása és fejlesztése a jövőben több erőforrást fog igényelni. A megrendelői elvárások teljesítése a képzést folytató intézmény részéről csak akkor lesz teljesíthető, ha a műveleti felkészítéshez szükséges erőket és eszközöket biztosítják.

Összességében megállapítható:

1. az új logisztikai alapképzési szak szakmai tartalma a teljes mértékben megfelel a Honvéd Vezérkar Logisztikai Csoportfőnökség követelményeinek;
2. az új alapképzések esetében valamennyi logisztikai szakterületre vonatkozóan megállapítható, hogy amennyiben a KKK és a tanterv követelményei maradéktalanul érvényesülnek, a korábbi szakokhoz képest a végzett tisztek általános katonai és katonai szakmai felkészültsége nem csökken, viszont vezetői, parancsnoki képességeik erősödnek;
3. a logisztikai alapképzésben a műveleti felkészítés egységes rendszerben, jelentős részben angol nyelven, többnemzeti környezetben fog történni;

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2014. VII. évfolyam 4. szám

4. a logisztikai képzések „ambíciószintjei” a KKK-ban egyértelműen rögzítésre kerültek, a szakok tantervei ennek megfelelően készültek el.

Kulcsszavak: logisztikai tisztképzés, integrált logisztikai vezetőképzés, műveleti felkészítés, közszolgálat

Keywords: logistic officers training, integrated training of logistic leaders, mission preparation, public service

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Hautzinger Gyula: A katonai gazdasztisztképzés elemzése, továbbfejlesztésének lehetőségei, egyetemi doktori értekezés, ZMNE Budapest, 1995
- [2] Patyi András: Honvédtisztképzés a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, Honvédségi Szemle, 2014/4. szám, pp. 3-9
- [3] Rádli Tibor: A kreditrendszer bevetésnek lehetőségei a főiskolai tisztképzésben, egyetemi doktori értekezés, ZMNE, Budapest, 1996
- [4] 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről, Magyar Közlöny, 2014. évi 61. szám, 2014. április 30.
- [5] 2011. évi XXXVI. törvény a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásáról, Magyar Közlöny 2011. évi 33. szám, 2011. március 28.
- [6] 1808. évi VII. törvénycikk a katonai Ludovika-akadémiáról, <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=5066>, letöltés ideje 2015.01.12.